

JAK JSME ŽILI v Československu

Liptálské slavnosti a FoS Lipta Liptál

DÍL TŘETÍ

Život v Souboru Valašských písní a tanců (SVPT) Lipta Liptál, ať už v náviku či při vystoupeních a zájezdech, byl natolik zajímavý, že přitahoval rovněž mladé lidi z okolí Liptálu. Není proto ničím zvláštním, že v Liptě tančili, kromě ogarů a cérek z Liptálu, rovněž mladí Lhocané, Jasenčané, z Vizovic a ze Vsetína, ale také z Janové, Chrastěšova či vzdálenějších míst, jako je Mikulůvka, Lidečko a další místa Valaška.

Ke kvalitativním změnám došlo v národopisném souboru Lipta v sedmdesátých letech minulého století, která souvisela především s příchodem manželů Jiřiny a Radomíra Sousedíkových ze Vsetína, kteří dovedli nejen soubor, ale také později Liptálské slavnosti na profesionální úroveň. A to především v oblasti přípravy účinkujících, tak i jednotlivých programů.

Díky Sousedíkovým, a výrobnímu družstvu Lipta Liptál, které v tu dobu činnost SVPT zastřešovalo, došlo rovněž na založení a postupný rozvoj mezinárodních kulturních výměn mezi zeměmi a národopisnými soubory. Zpočátku zejména s Polskem, Maďarskem, Rumunskem a Bulharskem. Tato práce přispěla nejenom k uměleckým dovednostem Lipty, ale, jak se ukázalo později, dala základ pro rozmach Liptálských slavností, kterým Radomír Sousedík od jejich druhého ročníku v roce 1971 až do 17. ročníku v roce 1986 takzvaně řediteloval.

Přibývajícím léty a spolu s politicko-společenskými změnami došlo i na výměny se západoevropskými zeměmi a dalšími státy. Díky tomu a souboru Lipta se dnes o valašské vesnici Liptál ví ve více než padesáti zemích všech trvale obydlených kontinentů planety Země. Liptál, dědina pod Sirákovem, měla díky Souboru valašských písní a tanců Lipta a jeho národopisným slav-

nostem, co nabídnout. Dokladem necht je fakt, že Liptálské slavnosti byly na konci minulého milénia zapsány do kalendáře Mezinárodních folklorních festivalů a poté zapsány rovněž do kalendáře národopisných slavností IOV Svět – Mezinárodní organizace lidového umění a IGF.

Úspěchy Lipty Liptál by nebyly možné bez prozíravosti tehdejšího Místního národního výboru a současného Obecního úřadu Liptál. Ale to nejenom ve vztahu k uměleckému tělesu (jeho součástí je v současné době šest skupin: Malá Lipta, Malúšata, Malí ogaři, základ, skupina Senioři a ženský pěvecký sbor Rokytenka), ale také ve vztahu k vytváření zázemí pro slavnosti.

Liptálské slavnosti se ponejprv konaly v parku před liptálským zámekem. Od třetího ročníku získaly zázemí v takzvané Anglické zahradě. Využíváno bylo i místní hřiště a to občas spolu s již zmiňovanou zahradou. Od roku 1982 se zázemí festivalu přestěhovalo do nově vznikajícího kulturního areálu, kde jsou pořádány dodnes. Během let přitom došlo k několika přestavbám a modernizacím až do dnešní podoby. Samotní členové SVPT Lipta při jeho vzniku a pozdějších modernizacích odpracovali tisíce brigádnických hodin. Bez nároku na finanční odměnu!

Odměnou jim vždy byl a stále je nádherný stánek, kde se jako doma spokojeně cítily už státisíce návštěvníků Liptálských slavností a tisíce účinkujících ze stovek souborů zemí Evropy, Asie, Austrálie, Afriky i Ameriky.

Text: Dušan Póč

Snímky: archiv Ladislava Michálka a FoS Lipta Liptál

MIROSLAV VACULÍK. Jedním ze služebně nejstarších členů taneční skupiny SVPT Lipta (dnes skupiny Senioři) a muž, který se podílel už na přípravě prvních Liptálských slavností je Miroslav Vaculík. Ten je v Liptále znám nejenom jako obětavý folklorista, ale rovněž jako úspěšný starosta obce, jenž v jejím čele stál dvacet let.

ČESTNÁ STRÁŽ. Čestnou stráž před zámekem v Liptále u busty zakladatele liptálského národopisného souboru Jana Kobzáně stáli v době zahájení 15. Liptálských slavností v roce 1984: zleva Vítězslav Dědek, Stanislav Dědek a Jana Vrábliková-Geržová.

IVAN ŠEDLBAUER. O fotodokumentaci cimbalové muziky Souboru valašských písní a tanců Lipta Liptál se staral houslista Ivan Šedlbauer.

KOŇSKÁ JÍZDA. Členové Souboru valašských písní a tanců Lipta vždy byli nejenom vynikajícími tanečníky. Mnozí z nich zvládali i jízdu na koni, na zvířeti, jež k Valašsku neodmyslitelně patřilo a patří. Dokazuje to i snímek nejspíš z roku 1987 zachycující při jízdě Ludmilu Tomanovou, Hynka Kovaříka – Vojtku a Věru Tomanovou (zleva).

VÝKOP. Hloubení výkopu pro základy šaten v přírodním kulturním areálu v Liptále. Vozidlo zapůjčilo výrobní družstvo Lipta. Bagrování prováděl tehdy šestnáctiletý tanečník Souboru valašských písní a tanců Lipta Karel Řezníček. Jde o jedinou známou fotografii z výstavby nového areálu, která byla pořízena v červnu roku 1987.

TANEČNÍ KOLO. Taneční kolo v přírodním kulturním areálu zvané Klobúk, které v současné době slouží účinkujícím k předvádění svých programů zejména při nepříznivém počasí, bylo uvedeno do provozu v roce 1977.

V příštím díle se vrátíme k zapomenutým (i nezapomenutým) vsetínským hospůdkám a hostincům.